

Төрөөбүт тыл хайа да омукка киһилии киһи буолуутун мэкһиэлиир биир сүрүн, соботох тыына, кута буолар.

Төрөөбүт тыл — бу омук чөл олобун, көнгүллүк сананарын түстүүр эйгэ.

Төрөөбүт тыл — норуот тыына, уйулҕата, психосферата.

2-с №-дээх оскуола былыр-былыргыттан Дьокуускай куоракка сахалыы тыыннаах оскуоланан биллэр. Манна араас кэмгэ элбэх үтүөлээх учуутал айымньылаахтык үлэлээн ааспыта: Оконешникова П.И., Новикова Н.Г., Афанасьев В.Ф., Горохова Р.П., Яковлева Т.И., Максимова М.Е., Кобякова Е.Н. у.д.а. Кинилэр күөдьүппүт сахалыы тыыннара билигин да сөбүрүйэ илик.

Национальной Концепция олоххо кириэбиттэн, 1992 сылтан саха тылын, литературатын диринэтэн үөрэтэр (профильнай) кылаастары оскуола салайааччыларын уонна учуутал Малышева Е.М. бачымынан арыян, Үөрэх Министерствотун программатын кэнэтэн, санга былаан онгостон үлэлээбиппит номнуо 20 тахса сыл буолла. Бу Үлэбэ сүрүн болҕомто төрөппүккэ ууруллан, кинилэр оҕону сахалыы иитэр суолтатын өйдөөн, учууталы кытта биир ситиминэн үлэлииллэрин ситиһии буолар.

2017 сыл Россияҕа экология сылынан биллэриллибитинэн, «Саха - айылҕа оҕото» диэн этии үлэбит сыалын-соругун ордук бигэргэтэр курдук. Биһиги, норуоппут үйэлээх ытык өйдөбүллэрин ырыналыыр дьон, оҕолорбут барахсаттарга ол баараҕай кылааттан бэйэлэрин сайдыыларыгар туһаныах өбүгэлэрин үөрэбин арыяр, тылбыт сүмэтин-сүөгэйдэрин инэрэр аналбыт өссө улахан эппиэтинэни ирдиир. Федеральной государственной үөрэх стандарда оҕону үөрэтии, иити, сайыннарыы сангалыы тыыннаранын, хас биирдии учуутал үлэтин сонуннук тэринэрин эрэйэр.

Сүүрбэттэн тахса сыл мэтэдиидьэскэй холбоһукпут биир састааптаах, абыс киһилээх, үлэлээн кэллэ: Корнилова А.А., Малышева Е.М., Кривошапкина Л.Д., Варламова О.М., Григорьева В.Я., Жегусова Т.И., Ильина А.А., Сивцева О.М.

Бары да баай уопуттаах, бэйэлэрин идэлэригэр бэриниилээх, хас биирдии оџо сайдыылаах, үөрэхтээх, үлэһит бэрдэ буоларын туһугар сыраларын уурбут дьон. Ол да иһин норуот педагогикатын «миинэр мингэ» онгостон, «Норуот мындыр өйүн - сана үйэ сана оскуолатыгар» диэн санаанан салайтараан, үс түһүмэхтээх бырайыагынан үлэлии-хамсыы сылдыабыт. Бу бырайыак оџо кылаас тас өттүгэр дьарыктаах буолуутун, эбии билиитин-көрүүтүн кэнэтиини, төрөппүт оџону иитиитигэр өбүгэ билиитин тириэрдэри, ону туһанарын тэрийэр буолан, тиһиктээх дьарыгы эрэйэр.

Бырайыак 3 сүрүн хайысхалаах:

1. Норуот мындыр өйө - сана үйэ оскуолатыгар.
2. Дьыэ кэргэн – иитиллэр эйгэ.
3. Оџо – норуот кэскилэ.

Бу бырайыак олоххо кириитигэр оскуолабыт чугаһынаабы оџо библиотекалара, музейдар, театрдар күүс-көмө буолаллар. Ордук Белинскэй аатынан 15-№-дээх библиотека филиалын специалистара (сэбиэдиссэй Аргунова М.Н.) сыл устата араас тиэмэлэх библиотечнай уруоктары кэлэн ыталлар, кырачаан ааџар саалаларыгар ааџааччыны кэрэхсэтэр дьикти дирин ис хоһоонноох көрсүһүүлэргэ, кинигэлэри, сурунааллары ырытыыга ыныраллара үөрэнээччилэрбитигэр улахан үөрүү. Дьыл сылаас кэмигэр библиотекаџа эрэ буолбакка, чугастаабы

музейдарга, эргэ куорат устун экскурсиялары тэрийэн ытталара куораппыт историятын билэргэ олус туһалаах.

Оскуолабыт тэриллиэбиттэн, куоракка соботох саха оскуолата эрдэбиттэн, куорат эйгэтигэр саха оботун иитиигэ бэйэтэ туспа үгэстэрдээх буолан, республика биллэр-көстөр дьонун иитэн таһаарбыта. Ол үгэстэрбит салбанан бара туралларын ааһан, өссө эбиллэллэр. Ол курдук Хомус уонна оскуолабыт төрөөбүт күнүн бэлиэтээһин, оскуола ыһыабын тэрийии курдук кэтэһиилээх үгэс олохсуйда.

Хас биирдии оҕо киһилии киһи буола улаатарын, киһи кэрэтэ буолан оскуолаттан тахсарын хааччыйар суолу оскуола эрэ сааһыгар иитиэххэ, саҕалыахха сөп. Хас биирдии учуутал аңардас уруок эрэ ытытынан мунурдаммакка, уруок таһынан үлэни утумнаахтык ытан кэллибит. Оҕону кэрэ эйгэтигэр сыһыарыы саха омугун төрүт култууратыгар олобуран ытыллара ордук сыалы-соругу ситэр, оччотугар кэлин атын омук култууратын баһылыыр кыабы биэрэр.

Саха тылын холбоһуга бу сылларга элбэх ахсааннаах олимпиада, куокурус, дакылаат, НПК кыайыылаахтарын иитэн таһаарда. Биһиги уопушут куорат, республика иһинэн тарҕаммытын таһынан, Алтай

Республикатын делегацията, Бурятия, Собуруу Корея, ЮНЕСКО бэрэстэбиитэллэрэ сэргээбиттэрэ, улахан болѳомтоѳо ылбыттара.

Оскуола ыһыаѳыттан хаартыскалар.

Литературнай музейга ытыллар тэрэһиннэргэ сүл ахсын ситиһиилээхтик кыттабыт.

